

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

SKOTSKO

**MASAKR
V GLENCOE**

Ilustrace
Petr Kopl

bambóok

JE MI DVANÁCT, CHODÍM DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DOSPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI S MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDLI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLA BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠÍ CELÉ LÉTO SE SÉGROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVARILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AT SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUIT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘIŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTĚM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METRĚM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘIŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VÍDYCKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBÝVÁK.

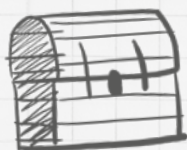
JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NĚSTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMĚM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍŮU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC.

TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický

.....

..

.....
sestaveny

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNÍČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A RŮZNÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDČKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDČKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. VEDU SI PŘEHLEDNOU TABULKU A PÍŠU SI DO NÍ, KTERÁ MAPA MĚ KAM PŘENESLA, ALE JEŠTĚ JSEM Z NÍ NIC NEVYKOUKALA. POŘÁDNĚ MĚ TO ŠTVE. NA DRUHOU STRANU JSEM VĚDČKY ZVĚDÁVÁ, KDE SE OCITNU. JE TO JAKO ROZBALOVAT DÁRKY POD VÁNOČNÍM STROMEČKEM – KDYŽ ČLOVĚK PŘEDEM NEVÍ, CO V NICH JE, JE TO DALEKO VĚTŠÍ ZÁBAVA.

JO A JEŠTĚ JEDNA VĚC.

JÁ SI FAKT MYSLÍM, ŽE SE MNOU BARČA DO TĚ MINULOSTI CESTUJE. AKORÁT ŽE TAM JE VĚDČKY JAKO ČLOVĚK. A VODÍ MĚ ZPÁTKY DO NAŠICH ČASŮ. STRAŠNĚ MOC CHCI ZJISTIT, KDO TA KOČKA VE SKUTEČNOSTI JE A JAKÉ SE MNOU VLASTNĚ MÁ ÚMYSLY. PROTOŽE ONA BEZPOCHYBY NĚJAKÉ MÁ...

Kapitola 1

Bylo sice pondělí, ale Bára nemohla dospat.

Ne že by chodila do školy s takovým nadšením. To jí přešlo poté, co se přestěhovali. Ale včera se rodiče rozhodli, že jí dovolí, aby se u paní učitelky Zounarové učila soukromě latinsky. A Bára se nemohla dočkat, až jí to půjde oznámit.

Jenže.

Jenže když se probudila, zjistila, že jí škrábe v krku.

Zkusila polknout, a nepomohlo to.

Šla tedy do koupelny, natočila si do kalíšku na zuby hodně teplou, skoro horkou vodu a pokusila se to protivné škrábání spláchnout. Pevně se ovšem svými ostrými a pichlavými drápky zachytilo na Bářiných mandlích a odmítlo se pustit.

Bára se rozhodla, že to nějak vydrží, oblékla se a seběhla dolů na snídani.

„Dobré ráno,“ chtěla popřát mamince, ale ozvalo se jen takové chrchrrrrchr.

„Panebože, Barborko, ty jsi nemocná!“ otočila se od kávovaru maminka a sáhla jí na čelo. „No alou zpátky do postele, vždyť máš teplotu!“

Bára chtěla něco namítnout, ale rozmyslela si to. Jednak jí opravdu bolelo v krku, jednak by bylo podezřelé, kdyby se domáhala odchodu do školy, když je zjevně nemocná.

Převlékla se tedy znovu do pyžama a zalezla do postele. Maminka jí přinesla horké kakao a rohlík s máslem až do postele, přidala k tomu acylpyrin, teploměr, cucavé pastilky proti škrábání v krku a přiložila jí obklad, kterému říkala *priznic* a který Bára ze srdce nesnášela.

„Tak ukaž,“ sebrala jí teploměr, když se za chvíli vrátila. „Třicet sedm tři. To není tak hrozné. Uvidíme odpoledne. Kdyby se to zhoršilo, tak zítra zajdeme za paní doktorkou. Hezky lež v posteli a drž se v teple. Já se vrátím asi ve dvě.“

Bára osaměla.

Dojedla snidani, začala cucat protiškrábací bonbon a přemýšlela, jak naložit s nečekaným volnem. Hodiny na králíčkově bříšku ukazovaly osm. Právě začíná matika. Hm. Odpoledne by měla mít klavír a fráninu. Schválně jestli maminka nezapomene zavolat, že je Bára nemocná. Občas zapomínala.

Pootevřenými dveřmi se sem protáhla Barča.

Rozkošnický zívla, nejspíš do téhle chvíle někde vyspávala. Čuchla k Bářiným pantoflím s psími čumáky, otřepala přední tlapku, jako že je to fuj, a obezřetně se kradla k Pídinu výběhu, odkud zaslechla podezřelé štrachání. Bára Píďu vyndala a položila ji na koberec. Želvička zůstala ležet se schovanými nožičkami i hlavičkou a Barča, uši nastražené jak radary a oči vykulené jak reflektory nákladního auta, se k ní veleopatrně blížila. Kdyby mohla vytáhnout krk jako Saxana ruku, aby si želvu očichala, a přitom se sama nemusela hnout z místa, byla by velmi spokojená. Píďa si jí všimla, a ač se to zdálo zholo nemožné, zatáhla hlavičku ještě hlouběji do krunýře a zakryla si ji předními nohama. Barča na ten podivný, zajímavě vonící šutr hleděla velmi podezíravě. Plížila se k němu po decimetrech a trvalo skoro celou věčnost, než vzdálenost zhruba dvou metrů překonala.

Bára mezitím umírala smíchy.

Barča si želvu pečlivě prohlédla ze všech stran a pak se jí opatrně dotkla bílou špičkou tlapky. Jen tak lehce do želvy cvrnkla. Želva nic. Barča znovu a Píďa opět nereagovala. A tak si Barča troufla želvě zblízka čuchnout k přední noze.

Kdo ví, co se stalo. Možná Barča moc funěla, možná Píďu polekal dotyk mokrého a studeného čeníšku, ale když se pokusila zatáhnout nožky ještě víc do krunýře, Barču pohyb vyděsil, protože kamení se přece bez ohledu na vůni zásadně nehýbe, a vyletěla asi metr a půl kolmo vzhůru, jako kdyby ji někdo vytáhl škubnutím za provázek, a po zpětném dopadu na koberec se dvěma skoky ocitla v bezpečí na Bářině posteli.

Bára se řehtala, až se za břicho popadala, ale bez hlesu, protože ji škrábalo v tom krku. Radši Píďu uklidila a přinesla jí z ledničky salát.

Když se vrátila nahoru, Barča seděla přede dveřmi na půdu a snažila se je odhrábnout. Což nemělo znamenat, že by si snad Barča myslela, že se takhle dveře otevírají. To byl pokyn člověčímu služebnictvu, že si Její Kočičenstvo přeje jít na půdu, a ať sebou to služebnictvo kouká hnout.

Bára hodila Píďě salát do ohrádky a šla otevřít dveře na půdu.

Její Kočičenstvo ladně vyběhlo po dvanácti schodech, nahoře se zastavilo, otočilo se po své dveřnici a překvapeně řeklo:

„Ňa?“

„Jsem v pyžamu,“ ohradila se Bára chraplavě.

„Ňrrr-ňa?“ nechápalo Její Kočičenstvo, čemu by to jako mělo vadit.

„A jsem nemocná.“

Barča otřepala zadní tlapku, což byl výraz nejvyššího pohrdání. Jako by tím chtěla říct, že kdo se vymlouvá na škrábání v krku, aby se vykroutil z dalšího dobrodružství v minulosti, je hlávka zvadlého salátu. Pak se odebrala kamsi na půdu.

Bára se mračila.

Využít toho, že nemusí do školy, a podívat se někam do minulosti, to byla lákavá vyhlídka. Jenže s tím krkabolem...

Nakonec vzdychla a vydala se nahoru, že si to rozmyslí až u atlasu.

Barča seděla na židli pod vikýřem a pečlivě si myla tu tlapku, kterou předtím sahala na želvu. Za vikýřem poletovaly první vločky.

Nojo, vždyť on už je dneska prosinec! uvědomila si Bára. V pátek bude chodit Mikuláš...

Otevřela truhlu a zamyšleně hleděla na atlas.

Když jsem se před výpravou do roku 1918 schválně trochu řízla do ruky, abych zjistila, jestli mi to zůstane i v minulosti, tak nezůstalo. Na ruce jsem žádné říznutí neměla. Čili by mě mělo pusit i to bolení v krku, usoudila a odhodlaně vytáhla atlas z truhly.

Dneska to nechám opravdu na libovůli atlasu, rozhodla se. Stejně zatím žádné teorie neplatí. Jen jednou, když jsem si moc přála dostat se za někým, kdo mě má opravdu rád, jsem se znovu setkala s vikingem Illugim.

Ale tomu jsem slíbila, že se vrátím, až mi bude šestnáct, a to mi tedy ještě fakt není. Dneska se mi navíc vůbec nechce lámat si s něčím hlavu.

Postavila atlas hřbetem na podlahu a přidržovala desky z obou stran dlaněmi, aby stál. Pak je dala obě naráz pryč a atlas se s bouchnutím rozevřel.

Barča nespokojeně vzhledla od mytí.

Bára zavřela oči a položila dlaň na mapu.

Kapitola 2

Severák, který se do Báry opřel, byl tak silný, že okamžitě ztratila rovnováhu a skončila v hluboké závěži čerstvého sněhu. Severák ho totiž po krajině s chutí rozhazoval plnými... no, spíš nůsemi než hrstmi. Ostré krupky zmrzlého sněhu hnané prudkým vichrem Báru bodaly do obličeje, když zvedla hlavu, aby se rozhlédla, kde to skončila.

Kolkolem neviděla nic než sních. Buď ležící na zemi, nebo vodorovně svišící vzduchem.

Můj ty smutku a zármutku, povzdechla si slovy babi jizerské. Já jsem snad zase někde u mamutů.

Jenže kdyby byla u mamutů, byla by oblečená jinak.

V té závěži se totiž válela v dlouhém plášti podšitém hebkou kožešinou, která lemovala i kapuci. Ruce jí vězely v něčem, čemu babi jizerská říkávala *štuclick*. Bára si dlouho myslela, že štuclick je malý huňatý pes, něco mezi pudlíkem a špicem. Takové to zvíře, u kterého nejde rozeznat, kde má hlavu a kde zadek, takže když mu nabízáte šunčičku, nejste si úplně jistí, kam ji strkáte.

Štuclicky se v době ledové nenosily, to už měla Bára ověřeno. Také se nenosily dlouhé pláště s kapucí a už vůbec se nenosily šaty z teplých tmavomodrých vlněných látek. Vlastně – nenosily se šaty z žádných látek, jen z kůží a kožešin.

Bára polkla, aby zjistila, jestli jí pořád ještě škrábe v krku.

Neškrábalo.

Nicméně z téhle vánice ji bezpochyby škrábat začne.

Vyhrabala se ze sněhu. Vichr se jí okamžitě pokusil urvat plášť, který zafungoval jako plachta, a Bára se poroučela do závěje podruhé. Tentokrát se z ní hrabala uvážlivěji a plášť si držela co nejvíc u těla. Musela přitom pochopitelně jednu ruku ze štuclicku vytáhnout a druhou jím prostrčit úplně skrz, takže ho měla vlastně navlečený na předloktí, protože plášť bylo zapotřebí držet oběma

rukama, a ještě se pokoušet nadzvedávat si sukni, aby si do ní nešlapala. Což bylo téměř nad její síly, jelikož pod sukni měla blíže nezjistitelné množství spodniček, a ať se je snažila pobrat sebevíc, vždycky zbyla alespoň jedna, do které se mohla zamotat. Závějemi se tedy spíš kutálela než prodírala, sníž ji studil občas až na zadku, mrzнул jí nos a prsty v záhy promáčených kožených rukavicích nepříjemně křehly.

Navíc vůbec nevěděla, kam jde, přes tu svištivou bílou mlhu neviděla dál než na pár kroků.

Ke své neskonale blaženosti po nějaké době, kdy měla pocit, že se pomalu, leč jistě mění ve sněhuláka, narazila na převis, pod kterým se mohla před ledovým větrem trochu schovat. Když si vyklepávala sníž z oblečení, sklouzl jí z ruky štuclík a z něj do sněhu vypadl nějaký do malého obdélníčku poskládaný list. Severák se pokusil vnutit pod převis a odnést ho, ale Bára po papíru bez váhání skočila a zalehla ho, než se ztratil v bílé tmě okolo. Takže mohla s vyklepáváním sněhu začít znova.

Stulila se do nejchráněnějšího koutu pod převisem a pokusila se list rozložit. V mokrých, mrznoucích rukavicích to šlo zatraceně špatně, ale nakonec zvítězila.

Byl to dopis psaný úhledným dámským rukopisem.

Má nejdražší sestřenko, četla,

předem mého dopisu přijměte mé co nejsrdečnější pozdravy. Vzpomínáme tu na Vás v Inverness každý den. Vaše návštěva byla tak rozkošným vytržením z jinak nudného a jednotvárného života v tomto Bohem zapomenutém kraji! Zvláště nyní, když po sychravém podzimu udeřila tuhá zima, mi tolik chybí veselý a pestrý život v Anglii. Ale jest zbytečno reptati – Jeho Veličenstvo potřebovalo služeb mého muže právě zde, a tak nezbyvá než doufati, že se jako velitel zdejší posádky osvědčí natolik, že záhy dosáhne nějakého významnějšího postavení a budeme se moci přestěhovati zase do civilizace. Modlím se za to k Pánu každičký den.

Jsem Vám tolik, tolik vděčná, že jste projevila ochotu naši dceru vzíti s sebou na jih! Arciť že dbáme na její vychování, ale jest už ve věku, kdy jest nezbytno, aby se začala učiti pohybovati se ve společnosti, a toho bychom jí zde v tomto ubohém prostředí dopřáti nemohli. Jak jste sama viděla, rodin, s nimiž by se člověk mohl stýkati, aniž by tím utrpělo jeho postavení, jest zde jako šafránu

a vrstevníci vhodní pro Barbaru k hovoru či zábavě téměř žádní. Připadá mi někdy, že i v té nejzapadlejší anglické vísce bych se cítila lépe a svobodněji než mezi všemi těmi neurvalými horaly, které zajímají jen ty jejich ovce a chlupaté krávy, po nichž i páchnou, a přesto se nosí pyšně, jako by byli anglickému šlechtici nikoliv rovni, ale snad ho i v urozenosti převyšovali.

Vypravujeme dcerku hned po vánočních svátcích, aby Vás, jak jste byla dohodla s mým drahým chotěm, před půlí ledna zastihla v Inveraray. Doufám, že Vánoce strávené se sirem Colinem a jeho rodinou byly tak příjemné, jak jste si přála. Připadlo nám bezpečnější poslati ji přes pevnost August a pevnost William, můj drahý se osobně zná s veliteli posádek v obou těch městech, takže víme, že dohlédnou, aby cestovala v bezpečí, a také nám dají zprávy, že v pořádku tam a onam dorazila. Bylo by arciť lépe, mohla-li by cestovati až z jara, ale to se nedá nic dělat, urozená dívka musí nejen uměti se chovati ve společnosti, ale i kdejakému protivenství dokázati se postavit. Budu však nesmírně vděčná, drahá sestřenko, mohu-li Vás tak nazývat, když jste s mým mužem vlastně sestřenice z druhého kolene, pošlete-li mi zprávu, že Barbara v pořádku dorazila, jakmile to bude jen trošičku možné. Jistě rozumíte, že se o jediné dítě chvěji, byť vím, že to vše jest jí jen ku prospěchu, a jsem Vám skutečně neskonale vděčná za vše, co pro ni chcete udělati. Snad budete mítí na její povahu vliv, vzhlíží k Vám s úctou a obdivem, jaký nikomu jinému neprojevuje, a bude Vás tudíž poslušna, jak doufám. Jest to dítě jinak svěhlavé, byť bystré, mohu-li je jako matka takto vychvalovati, a potřebuje jako neobsednutý koník trochu postrojí uvyknouti a u huby zkrátka vzíti, aby se její v jádru dobrá povaha mohla lépe projevit. Snad jí pobyt v Edinburghu a Vaše laskavá, avšak pevná ruka v tom pomůžou.

Zasilám též na zvláštním listě přiložený ten recept na nadívané koroptve, které Vám tolik chutnaly, a zadělávané ledvinky. Musíte však trvati na tom, aby přes celou noc kuchařka ledvinky v mléce máčela, jinak jest to zcela nechutno a i zdraví to může ohroziti.

Upřímně Vaše
lady Caroline, choť lorda Williama Henryho Blackcata

Recept na koroptve a ledvinky chyběl, i když Bára štuclík prohledala, jako by se v něm mohl skrývat briliantový náhrdelník.

Lord Blackcat.

Lady Blackcatová.

A jejich dcera Barbara Blackcatová.

To jí něco připomínalo.

Rychle prohrabala všechny zásuvky v mozku, a už to měla.

Jasně!

To bylo... To bylo těsně předtím, než se dostala k husitům. Když s atlasem experimentovala ve snaze zjistit, která mapa kam vede. Tehdy se ocitla na nějakém korábu a důstojník se zlatými knoflíky na uniformě ji galantně dovedl do kajuty, kde našla deník právoplatné obyvatelky onoho pidiprostoru s kulatým okénkem. Jmenovala se Barbara Blackcatová, pocházela z Birminghamu a po smrti rodičů se vydala na cestu do Ameriky za strýcem a tetou. Deníček si našťěstí vzorně datovala. Den a měsíc si Bára sice nepamatovala, ale rok ano. 1812.

Ten důstojník si tehdy Báru s Barbarou Blackcatovou spletl. Asi vypadaly úplně stejně. Takže... Takže tohle je naprosto jasný pokyn, že se za Barbaru Blackcatovou mám vydávat, usnesla se sama se sebou Bára. Mám dopis místo občanky. A vím, jaký je rok. Super. Teď ještě najít lidi, než zmrznu.

Moment.

Něco nesouhlasilo.

Ta Barbara Blackcatová byla z Birminghamu. Tahle z Inverness.

No, třeba je ten Birmingham přístav, odkud vyplouvala, usoudila Bára a dál nad tím nedumala.

Pečlivě, co jí mokré rukavice dovolily, dopis zase složila a schovala do štuclíku. Pak se pokusila nějak rozumně jednou rukou podkasat sukni a všechny vrstvy spodniček, druhou rukou si přitáhla k tělu plášť a vykročila.

Po pěti krocích se s ní utrhł kus sněhu. Bára upadla a kutálela se ze stráně dolů křoví nekřoví, závěj nezávěj, a než se dole pod strání zastavila, její proměna ve sněhuláka byla zcela a úplně dokonána.

Ještě se ani nevzpamatovala z krkolomného pádu, když ji kdosi poněkud neurvale popadl a postavil nebo spíš zapíchl do sněhu nohama napřed, protože sníh byl kyprý a hluboký a člověk se do něj hned bořil.

Protřela si oči a narovнала kapuci tak, aby vůbec viděla.

Před ní se tyčil mohutný, opravdu mohutný, ramenatý a vysoký stařec. Z vrásčitého, do bronzova ošlehaného obličejе toho krom výrazného nosu a pronikavých modrých očí moc vidět nebylo, neboť stařec se honosil vskutku impozantním sněhobílým kudrnatým plnovousem. I vlasy dlouhé až na ramena měl bílé a kudrnaté. Rozměrný kostkovaný baret ozdobený třemi péry, z nichž jedno se ve větru zlomilo, si narazil hluboko do čela, aby o něj nepřišel, a oblečený byl – no, on vlastně oblečený nebyl. Zachumlal se do červené kostkované deky, kterou

si přehodil i přes hlavu jako kapuci. Měl ji sice přepásanou odřeným koženým opaskem, na němž se houpal úctyhodný meč s těžkým, ozdobně prolamovaným košem chránícím jilec, ovšem oblečením by to Bára nenazvala.

Něco na ni do větru zakřičel, ale nerozuměla mu ani slovo. Ne že by ho nebylo slyšet. Nerozuměla řeči, kterou na ni mluvil.

„Ptám se, co tu děláš, děvče!“ přeložil sám sebe bělovlasý obr do srozumitelného jazyka.

„Ztratila jsem se,“ odpověděla Bára.

„Tady?“ nechápal stařec.

„No... na cestě do Inveraray,“ použila informaci z dopisu Bára.

„Do Inveraray?“

„Ano. Cestuju z Inverness přes pevnost William a pevnost August do Inveraray k... tetičce.“

„Tos hodně sešla z cesty.“

„A poradíte mi kudy?“

„V tomhle počasí nikam nepůjdeš. Do večera bys zmrzla. Počkáš u nás, než se to uklidní. Jdi za mnou, prošlapu ti cestu.“

Stařec v dece na víc nečekal a vykročil. Bára se bez váhání vydala za ním, i když s cizími pány se nikam chodit nemá, jenže teď měla na vybranou buď jít s cizím pánem, nebo se změnit v rampouch, a vybrat si druhou možnost jí připadalo poněkud pošetilé. Musela přiznat, že v jeho stopách a chráněné jeho zády před víchrem ženoucím drobounké sněhové jehličky se jí jde mnohem lépe.

Už byla skoro tma, takže, pokud podle dopisu je po Vánocích, asi čtyři odpoledne, když se dostali k vesničce.

Bára byla štěstím bez sebe, protože opravdu mlela z posledního. Nešli dlouho, možná dvě hodiny, ale ten muž, ač už notně pokročilého věku, měl energie za čtyři a Bára mu skoro nestačila, chvílemi na ni musel čekat. Do jeho stop nemohla šlapat pořádkem, protože měl mnohem delší krok než ona, takže se stejně chvílemi brodila závějemi, což jde v sukních opravdu špatně.

Vesničku tvořilo několik nevelkých, z poloviny sněhem zasypaných stavení se sněhovými peřinami na střechách. Jen tam, kde ze střech – opravdu ze střech, domy neměly komíny – vycházel kouř, byly tmavé skvrny, protože tam sníl tál.

Když se blížili k jednomu většímu domku, zuřivě se uvnitř rozštěkal pes.

„Už mě vítá!“ zahlaholil radostně bělovlasý obr. Načež se otevřely dveře, vyřítilo se z nich chlupaté psisko, které na něj začalo skákat, aby mu mohlo olízat obličej, štěkalo, jako by za to mělo dostat první cenu, a vůbec se mohlo zbláznit, že je páníček doma. Za ním vyběhl muž zhruba věku Bářina tatínka, také zabalený do deky, ale ne tak pečlivě jako stařec, odkopl psa z cesty a bouřlivě se s přichozím přivítal. Bára jim nerozuměla ani slovo, ale tolik z rozesmátých obličejů, medvědích objetí a hlaholivého jáсотu pochopila, že mladší muž je šťastím bez sebe, že se stařec vrátil. Hned ho táhl dovnitř do tepla a z ostatních domků vybíhali lidé a mířili tamtéž.

Stařec chytil Báru za loket a vlekl ji za sebou do stavení.

Uvnitř bylo opravdu teplo. Světlo obstarávaly jen plameny v ohništi uprostřed místnosti.

Stařec shodil deku z ramen. Měl pod ní kožený kabátec. Takže asi někde ztratil kalhoty, napadlo Báru. Pak si uvědomila, že ten druhý chlapík kalhoty taky nemá. Možná právě vstal a ani se neoblékal, jen se zabalil do té deky a běžel ven... Jenže pak dovnitř vrazili další lidé a taky měli na sobě deky. Ženy pod nimi byly oblečené, ale muži byli většinou jen v halenách a těch...

No tak to asi nebudou deky, usoudila Bára. Je to kostkované a chlapi si z toho aranžují takové jakoby sukně po kolena. Krom toho obřího dědy, ten ji má skoro až na paty. To nebudou deky. To budou kilty. A vzpomněla si na film o skotském zbojníkovi Robu Royovi, který také chodil oblečený v dece a schovával se v mrtvé krávi. Což byla fuj scéna a Rob Roy to naštěstí udělal jen jednou, protože kdyby se do rozpáraného břicha toho dobytčete neschoval, tak by ho chytili a pověsili. Maminka tehdy Báru poučovala, že ta deka není kilt, ale že se tomu anglicky říká *belyt plejt*, tedy přepásaný pléd. A že to Skoti nosili dřív než kilty a v horách to používali i jako stan nebo spacák – prostě se do toho zabalili a spali. Když byla maminka na fakultě, měli tam lektora z Aberdeenu, což nevyslovoval *Ebrdýn*, ale *Ab'dýn*, protože byl Skot. A ten jim prý tvrdil, že když se pléd namočí a vyždímá, vlna se nacucá a pak je to úplně *vindpríf*, tedy neprofoukne to. Bára se tehdy maminky ptala, jestli je lepší mít mokré oblečení, které neprofoukne, nebo suché, které profoukne, a maminka řekla, že ona by raději volila suché, které profoukne, protože když si představi kus vlněné látky o rozměrech pět krát dva metry nacucaný vodou, tak to že by ona tahat nechtěla, protože to musí být těžké jako mlýnský kámen.

Takže ti chlapi neměli kilty, ale přepásané plédy. Proč se do toho ale oblékaly i ženy, když je to mužský oděv, to Bára nechápala.

Stařec se teď vítal s paní svého věku, a vítal se s ní velmi láskyplně, takže ji Bára odhadla na jeho manželku.

Přichází ho objímali, plácali ho po zádech a vůbec všelijak projevovali nadšení z toho, že ho vidí, Báře tál sníh na oblečení a prsty na nohou i na rukou ji začaly bolet, jak rozmrzaly.

Náhle stařec utnul hlahol v tom nesrozumitelném jazyce.

„Máme hosta!“ oznámil a Bára si uvědomila, že to říká anglicky. „Nesluší se mluvit řečí, které nerozumí.“

Zraky všech se upřely na Báru, z čehož měla pramalou radost.

„Kdo je to?“ zeptal se starého pána muž, který ho prve vyběhl přivítat. Byli si nápadně podobní, jen ten mladší byl tmavovlasý. Oči měli úplně stejné.

„Nevím,“ zasmál se upřímně Bářin zachránce. „Skutálela se mi k nohám ze straně asi dvě nebo tři míle odsud. Prý je na cestě do Inveraray.“

Kdyby to byl komiks, měly by teď všechny postavy v místnosti nad hlavami namalované otazníky. A tak Báře nezbylo než vyseknout převzorné pukrle, protože to se v roce 1812 určitě sluší, a představit se.

„Jmenuji se Barbara Blackcatová, můj tatínek je lord William Henry Blackcat a je vojenským velitelem v Inverness. Poslali mne k tetičce do Inveraray.“

Něco z toho, co řekla, většinu přítomných znechutilo, a začali se mezi sebou polohlasem bavit tou řečí, které Bára nerozuměla. Takže asi skotštinou, pokud to opravdu byli Skoti.

„Je to host,“ zamračil se starý muž, „a je v nouzi. Bez ohledu na to, kdo je její otec, zákon pohostinnosti nám káže přijmout ji pod naši střechu s veškerou péčí. Zůstane prozatím v mém domě. Elspet, půjč jí suché šaty!“

„Vy tatínka znáte?“ pípla Bára, protože jestli ano, tak to může být docela malér. Nejen proto, že ho očividně nemají rádi, ale také proto, že mohou vědět, jak vypadá jeho skutečná dcera.

„Ne,“ odpověděl muž, který prve starce vyběhl uvítat do vánice. „Nám stačí vědět, že je vojenským velitelem v některém městě na Vysočině. Což znamená, že je to přísluhovač krále Viléma.“

O nějakém veličenstvu v dopise řeč byla, to si Bára vybavovala.

„Drž se zpátky, Archibalde,“ poplácal ho stařec po rameni, jako by uklidňoval fíkajícího koně. „Ty, Sario, mi podej suchý *feilachmór* a boty a pak s Elspet připravte jídlo a pití. Budu vám všechno vyprávět,“ ujistil ostatní, kteří už se toho zjevně nemohli dočkat.

